

MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA

180

Na temelju članka 37. stavka 6. Zakona o strukovnom obrazovanju (»Narodne novine«, broj 30/2009) i članka 57. stavka 2. Zakona o obrtu (»Narodne novine«, broj 143/2013) ministar znanosti, obrazovanja i sporta donosi

ODLUKU

O DONOŠENJU PROGRAMA STJECANJA PEDAGOŠKIH KOMPETENCIJA ZA STRUKOVNE UČITELJE, SURADNIKE U NASTAVI I MENTORE

I.

Ovom odlukom donosi se Program stjecanja pedagoških kompetencija za strukovne učitelje, suradnike u nastavi i mentore.

II.

Sadržaj Programa stjecanja pedagoških kompetencija za strukovne učitelje, suradnike u nastavi i mentore, sastavni je dio ove odluke.

III.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 023-03/14-06/00003

Urbroj: 533-25-16-0009

Zagreb, 19. siječnja 2016.

Ministar

prof. dr. sc. Vedran Mornar, v. r.

PROGRAM STJECANJA PEDAGOŠKIH KOMPETENCIJA ZA STRUKOVNE UČITELJE, SURADNIKE U NASTAVI I MENTORE

1. UVOD

1.1. Razlozi donošenja programa

Sukladno članku 105. stavcima 8. i 9. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (»Narodne novine«, broj 87/2008, 86/2009, 92/2010, 105/2010 – ispr., 90/2011, 16/2012, 86/2012, 94/2013 i 152/2014) poslove strukovnog učitelja u srednjoj školi može obavljati osoba koja je završila preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij odgovarajuće vrste i ima pedagoške kompetencije. Poslove suradnika u nastavi

može obavljati osoba koja ima odgovarajuću srednju stručnu spremu i ima pedagoške kompetencije.

Sukladno članku 37. stavcima 4. i 5. Zakona o strukovnom obrazovanju (»Narodne novine«, broj 30/2009) poslove strukovnog učitelja može obavljati osoba koja ima razinu obrazovanja propisanu kurikulumom, a ima najmanje srednje strukovno obrazovanje odgovarajućeg profila, pedagoške kompetencije te radni staž u struci u trajanju od najmanje pet godina. Poslove suradnika u nastavi može obavljati osoba koja je završila odgovarajuće srednje obrazovanje, stekla pedagoške kompetencije te ima radni staž u struci u trajanju od najmanje pet godina, osim ako strukovnim kurikulumom nije drukčije propisano.

Također, prema tom zakonu, članku 26. stavku 1. alineji 2., poslodavac može sklopiti ugovor o provedbi praktične nastave ako polazniku odredi mentora koji ima odgovarajuću kvalifikaciju i pedagoške kompetencije, a koji je u radnom odnosu kod poslodavca.

Člankom 56. stavcima 3., 4., 5. i 6. Zakona o obrtu (»Narodne novine«, broj 143/2013) propisano je da praktičnu nastavu i vježbe naukovanja izvode osobe s položenim majstorskim ispitom. Praktičnu nastavu i vježbe naukovanja mogu izvoditi osobe kojima se priznaju prava koja ovaj zakon priznaje osobama s položenim majstorskim ispitom te osobe iz članka 10. stavka 1. ovoga zakona ako imaju položen ispit kojim dokazuju osnovno znanje o poučavanju učenika. Praktičnu nastavu i vježbe naukovanja mogu izvoditi osobe iz članka 10. stavka 3. i 4. ovoga zakona ako imaju položen ispit kojim dokazuju osnovno znanje o poučavanju učenika i najmanje tri godine radnog iskustva u zanimanju za koje izvode praktičnu nastavu i vježbe naukovanja. Praktičnu nastavu i vježbe naukovanja mogu izvoditi i osobe koje na dan stupanja na snagu ovoga zakona imaju registriran obrt, odgovarajuće srednje strukovno obrazovanje i najmanje 10 godina radnog iskustva u zanimanju za koje izvode praktičnu nastavu i vježbe naukovanja te ako imaju položen ispit kojim dokazuju osnovno znanje o poučavanju učenika.

Slijedom navedenog, javlja se potreba za donošenjem programa kojim bi strukovni učitelji, suradnici i mentori kod poslodavaca stekli pedagoške kompetencije potrebne za izvođenje praktične nastave i vježbi u ustanovama za strukovno obrazovanje i kod poslodavca.

1.2. Procjena svrhovitosti s obzirom na potrebe tržišta rada u javnom i privatnom sektoru

Prema Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (»Narodne novine«, broj 87/2008, 86/2009, 92/2010, 105/2010-ispr., 90/2011, 16/2012, 86/2012, 94/2013 i 152/2014) poslove strukovnog učitelja i suradnika u nastavi ne mogu obavljati osobe koje nemaju potrebne pedagoško-psihološke i metodičko-didaktičke kompetencije (u daljnjem tekstu: pedagoške kompetencije).

Slijedom navedenog, osobe koje se žele zaposliti u ustanovi za strukovno obrazovanje na radnim mjestima strukovnog učitelja i suradnika u nastavi moraju steći pedagoške kompetencije osposobljavanjem, a to im se ovim programom omogućuje.

Prema Zakonu o strukovnom obrazovanju (»Narodne novine«, broj 30/2009) i Zakonu o obrtu (»Narodne novine«, broj 143/2013) praktičnu nastavu i vježbe kod poslodavca ne može izvoditi osoba koju je poslodavac učeniku imenovao za mentora ako nema stečene pedagoške kompetencije odnosno položen ispit kojim dokazuje osnovno znanje o poučavanju učenika.

Sukladno navedenom, osobe koje su u radnom odnosu kod poslodavca ne mogu biti mentori učenicima pri izvođenju praktične nastave i vježbi kod poslodavca ako nemaju

stečene pedagoške kompetencije.

Svrha osposobljavanja strukovnih učitelja je stjecanje pedagoških kompetencija određene razine za uspješno samostalno planiranje i izvođenje praktične nastave i vježbi u ustanovama za strukovno obrazovanje.

Svrha osposobljavanja suradnika u nastavi je stjecanje pedagoških kompetencija određene razine za uspješno sudjelovanje u izvođenju praktične nastave i vježbi pod neposrednim vodstvom nastavnika ili strukovnog učitelja u ustanovama za strukovno obrazovanje.

Svrha osposobljavanja mentora učenicima kod poslodavca je stjecanje pedagoških kompetencija određene razine za uspješno planiranje i izvođenje praktične nastave i vježbi kod poslodavca.

1.3. Usporedivost programa s programima akreditiranih visokih učilišta u Hrvatskoj i Europskoj uniji

U većini zemalja postoje programi kojima se omogućuje pedagoško-psihološko obrazovanje. U Sloveniji na Sveučilištu u Mariboru, Pedagoškom fakultetu postoji Centar za pedagoško obrazovanje/edukaciju. Centar za pedagoško obrazovanje/edukaciju i strukovni razvoj provodi/izvodi razne oblike izobrazbe i profesionalnog razvoja za zaposlene na području odgoja i obrazovanja (program za dodatno/dopunsko obrazovanje, pedagoško-andragoško obrazovanje). Program je namijenjen diplomantima nepedagoških studijskih programa te omogućava stjecanje pedagoško-andragoškog obrazovanja kao uvjeta za izvođenje odgojno-obrazovnog dijela pedagoške prakse. Kandidati dobivaju temeljno znanje s područja pedagogije, didaktike, razvojne i pedagoške psihologije, andragogije te specijalne didaktike kao temeljne kompetencije za izvođenje pedagoško-andragoškog dijela struke. (<http://www.pfmb.uni-mb.si>)

Na Filozofskom fakultetu u Rijeci provodi se dopunsko pedagoško-psihološko obrazovanje za nastavnike. Pravo upisa tog programa imaju i osobe koje su prema odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama i Zakonu o strukovnom obrazovanju stekle sve ostale preduvjete za zapošljavanje u osnovnim i srednjim školama, osim potrebnih nastavničkih kompetencija. Program dopunskoga pedagoško-psihološkog obrazovanja za nastavnike izrađen je kao program stručnog usavršavanja (Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Narodne novine, broj 123/2003, čl. 76.), imajući u vidu koncept cjeloživotnog obrazovanja i usavršavanja. Program omogućava odraslima s prethodno stečenom diplomom preddiplomskog studija ili četverogodišnjim visokoškolskim obrazovanjem prema starom Zakonu o visokom obrazovanju da stječu znanje, vještine i sposobnosti za rad u nastavničkoj struci. (<http://www.ffri.uniri.hr>)

1.4. Povezanost s civilnim društvom, lokalnom (regionalnom) zajednicom, gospodarstvom, poduzetništvom

Potrebu za predloženim programom imaju ustanove za strukovno obrazovanje, malo i srednje poduzetništvo (obrtnici ili pravne osobe) te poslodavci iz gospodarskog sektora.

1.5. Partneri izvan visokoškolskog sustava koji su iskazali zanimanje za studijski program

Ustanove za strukovno obrazovanje, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Hrvatska obrtnička komora, Ministarstvo poduzetništva i obrta.

2. OPĆI DIO

2.1. Naziv programa

Program stjecanja pedagoških kompetencija strukovnih učitelja, suradnika u nastavi i mentora.

2.2. Ciljevi programa

1. Stjecanje pedagoških kompetencija za obavljanje poslova strukovnog učitelja i suradnika u nastavi u ustanovama za strukovno obrazovanje.
2. Stjecanje pedagoških kompetencija mentora za izvođenje praktične nastave i vježbi kod poslodavca.

2.3. Trajanje programa

Trajanje: 225 sati

Program je izvanredni i uključuje djelomično e-učenje.

2.4. Znanstveno/umjetničko područje programa

Područje društvenih znanosti.

2.5. Minimalni broj ECTS bodova potreban za završetak programa

60 ECTS bodova.

2.6. Uvjeti upisa u program

Pravo upisa u program imaju osobe koje su sukladno članku 105. stavku 8. i 9. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (»Narodne novine«, broj 87/2008, 86/2009, 92/2010, 105/2010-ispr., 90/2011, 16/2012, 86/2012, 94/2013 i 152/2014), članku 4. i 5. Zakona o strukovnom obrazovanju te članku 56. stavku 3., 4., 5. i 6. Zakona o obrtu (»Narodne novine«, broj 143/2013) stekle preduvjete za zapošljavanje u ustanovama za strukovno obrazovanje te osobe u radnom odnosu kod poslodavca koje imaju radno iskustvo u zanimanju za koje će izvoditi praktičnu nastavu i vježbe.

Osobe koje su stekle pedagoške kompetencije programima pedagoško-psihološke izobrazbe, kao i osobe koje su majstorskim ispitom stekle osnovno znanje o poučavanju učenika prije donošenja Programa stjecanja pedagoških kompetencija strukovnih učitelja, suradnika u nastavi i mentora, nisu dužne upisivati Program stjecanja pedagoških kompetencija strukovnih učitelja, suradnika u nastavi i mentora.

2.7. Ishodi učenja programa

1. Osobni profesionalni razvoj

- planirati i organizirati vlastiti profesionalni razvoj i cjeloživotno učenje
- analizirati i vrednovati vlastiti rad, odgojno-obrazovne procese i učenje.

2. Učinkovito poučavanje

- samostalno izvoditi praktičnu nastavu i vježbe i/ili sudjelovati u njezinu izvođenju
- koristiti metodičko znanje u području srodnih struka kojima pripadaju nastavni predmeti koje će izvoditi ili izvodi u školi

- samostalno birati strategije koje najviše odgovaraju predmetu, temi i potrebama učenika.

3. Planiranje

- planirati nastavne i izvannastavne aktivnosti
- planirati razvoj različitih učeničkih vještina u suradnji s nastavnicima drugih predmeta
- sudjelovati u izradi godišnjih planova rada škole.

4. Prepoznavanje individualnih potreba učenika

- prepoznati razvojne karakteristike učenika u djetinjstvu, adolescenciji i odrasloj dobi
- organizirati uvjete za učenje ovisno o razvojnim karakteristikama, sposobnostima i interesima učenika
- poticati cjeloviti razvoj učenika.

5. Praćenje i vrednovanje odgojno-obrazovnih postignuća učenika

- znati akte koji reguliraju postupke i elemente vrednovanja odgojno-obrazovnih postignuća učenika te ih dosljedno primjenjivati u nastavnoj praksi
- primjenjivati različite metode, tehnike i oblike te kreirati mjerne instrumente ocjenjivanja i praćenja
- davati jasne i konstruktivne povratne informacije učenicima.

6. Učinkovito komuniciranje i rad s drugima

- surađivati s kolegama i razmjenjivati primjere dobre prakse
- voditi tim ili sudjelovati u radu tima
- surađivati s institucijama izvan škole.

2.8. Završetak programa

Nakon što odsluša predavanja, položi sve ispite i odradi metodičku praksu prema programu, Ustanova polazniku izdaje potvrdu o završenom Programu kojom se dokazuju stečene pedagoške kompetencije i kojom se stječe 60 ECTS bodova. Na temelju članka 84. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju («Narodne novine», broj 123/2003, 198/2003 (Uredba), 105/2004, 174/2004, 2/2007 – OUSRH, 46/2007, 45/2009, 63/2011, 94/2013, 139/2013, 101/2014 – OUSRH), ustanova izdaje potvrdu o završenom programu stručnog osposobljavanja. Nije predviđena izrada završnog rada.

2.9. Mogućnost zapošljavanja

Program omogućava zapošljavanje u ustanovama za strukovno obrazovanje te izvođenje praktične nastave i vježbi kod poslodavca.

3. OPIS PROGRAMA